

Motion till riksdagen 2009/10:Fi300

av **Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (s)**

Tolkservice

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tolkförmedlingar.

Motivering

Tolkservice är en samhällsservice. Förutom att tolkar behövs vid internationella konferenser och affärsuppställningar behöver rättssamhället en fungerande tolkservice vid alla tillfällen en myndighet eller en enskild behöver kommunicera via ett annat språk än det förhärskande.

Den enskildes rätt till tolk innefattas redan i grundlagens 1 §. I övrigt regleras tolkanvändning direkt i förvaltningslagens 8 § och rättsväsendets processlagar, samt indirekt av bland annat hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen.

Från början var tolkning en samhällstjänst som löst varje behov individuellt; dock utökades behovet av en ordnad tolkservice när den stora arbetskraftsinvandringen tog fart på 1960-talet. Runt om i landet byggdes en kommunal tolkservice upp som försåg såväl stad, landsting som statliga myndigheter med nödvändig tolkservice.

Ungefär samtidigt startade privata tolkförmedlingar utan vare sig någon kontroll eller föregående utredning, vilket är brukligt när det gäller viktiga samhällsfunktioner, och inom några år började de privata förmedlingarna att kräva upphandling av tolktjänster.

Tolkservice är en tjänst som är mycket svår att upphandla då kompetens på språk är väldigt svårt att kvalitetsmärka. Upphandlingen blir på så vis utlämnad till anbudsgivarens trovärdighet.

Det borde vara en självklarhet att det finns tillsyn över tolkförmedlingar, men efter förslaget i SOU 2004:15 till dags dato har det inte hänt någonting,

Fel! Okänt namn på

trots att nästan samtliga stora upphandlingar har resulterat i att lägsta pris slagit ut kvalitet och lett till ett överklagande.

Nuvarande upphandlingssystem medger att mindre seriösa tolkförmedlingar kan uppge att de har tillgång till alla kompetenser och auktoriserade tolkar utan att detta stämmer. Detta förfarande går då ut över de utbildade och kvalificerade tolkarna, som får avtalsenliga arvoden och därmed oftast är något dyrare. För alla dem som behöver tolk för viktiga beslut är det självklart att tolkningen måste hålla en viss kvalitet, men tyvärr är avstånden mellan användare och upphandlare så stora att pris har slagit ut kvalitet i de flesta upphandlingar.

Dagens brist på tillsyn över tolkservice är skrämmande och bör behandlas av DO för att kartlägga om detta inte är diskriminering av såväl tolkar som alla dem som är beroende av en säker tolkservice.

Man borde därför utifrån SOU-utredningen se över upphandlingar av tolkservice samt se över kommunala tolkförmedlingars rätt att på lika villkor lägga anbud till myndigheter om de inte på något annat sätt subventioneras av sina huvudmän.

Stockholm den 2 oktober 2009

Siw Wittgren-Ahl (s)

Ronny Olander (s)